

20 rokov služieb Slovenskej agentúry životného prostredia verejnosti

Vážený čitateľa,

Slovenská agentúra životného prostredia si v roku 2013 pripomenie 20. výročie svojej existencie a bude bilancovať 20 rokov služieb pre verejnosť. Je organizáciou s celoslovenskou pôsobnosťou, zriadenou Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky 1. júla 1993 za účelom plnenia odborných činností, vedúcich k zabezpečeniu úloh starostlivosti o životné prostredie a rozvoja environmentálnej politiky v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja. Následne vláda SR uznesením č. 619/1993 a NR SR uznesením č. 339/1993 schválili návrh Stratégie, zásad a priorit štátnej environmentálnej politiky, ktorej krátkodobým cieľom bolo „dobudovanie Slovenskej agentúry životného prostredia tak, aby bola schopná zabezpečovať a koordinovať odborné úlohy ochrany a tvorby životného prostredia“, čo sa v priebehu 20 rokov aj podarilo. SAŽP začala úspešne plniť množstvo úloh, vyplývajúcich z národných environmentálnych akčných programov, ako aj z viacerých stratégií, koncepcií a programov jednotlivých sektorov starostlivosti o životné prostredie. Osobitné poslanie má SAŽP vo vzťahu k medzinárodným odborným inštitúciám, najmä vo vzťahu k Environmentálnemu programu OSN (UNEP), Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), Európskej environmentálnej agentúre (EEA) a k sekretariátom príslušných dohôdov v gescii MŽP SR, zverených do jej pôsobnosti.

SAŽP sprístupňuje environmentálne informácie širokej odbornej i laickej verejnosti v zmysle Aarhuského dohovoru, Ústavy SR a príslušných právnych predpisov SR, napr. okrem iného vydáva každoročne Správu o stave životného prostredia v SR. Pomáha zvyšovať environmentálne povedomie širokej verejnosti a zabezpečuje neformálne vzdelávanie rôznych cieľových skupín verejnosti ako aj celoživotné vzdelávania odbornej verejnosti. Enviroportál, spravovaný SAŽP, je najnavštevovanejším

zdrojom autorizovaných a overených informácií o životnom prostredí na Slovensku.

SAŽP využíva finančné prostriedky Európskej komisie, napr. operačné programy, program LIFE+, Nórsky finančný mechanizmus, 7. rámcový program EK atď. ako podporu na realizáciu výstupov s prioritnou orientáciou na riešenie environmentálnych problémov. Na základe preukázaných doterajších výsledkov SAŽP získala v januári 2013 Osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj, potvrdené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Okrem plnenia odborných úloh, vymedzených odvetví starostlivosti o životné prostredie, SAŽP pripravuje v roku 2013 aj viaceré podujatia pre profesionálnu aj laickú verejnosť, na ktorých chceme zhodnotiť dosiahnuté výsledky a určiť smery plánovaných parciálnych aktivít.

Už v marci si na konferencii pripomenieme 15 rokov Programu obnovy dediny na Slovensku. Program sa stal zo strany samospráv veľmi vyhľadávaným nástrojom získania finančných prostriedkov na realizáciu malých projektov, ktoré konkrétne vylepšia životné prostredie obcí. Na konferencii, okrem príkladov dobrej praxe, odznie aj vyhlásenie ďalšieho ročníka súťaže Dedina roka. Súťaže sa môže zúčastniť každá obec SR bez štatútu mesta, ktorá dokáže prezentovať vynikajúce aktivity a iniciatívy uskutočnené v procese obnovy dediny. Súťaží sa o prestížny titul a reprezentanta Slovenskej republiky v súťaži o Európsku cenu obnovy dediny.

V máji sa odborná verejnosť stretne na 9. ročníku konferencie Enviro-iFórum 2013. Konferencia sa stáva žiadanou platformou na výmenu skúseností a prezentáciu príkladov dobrej praxe z oblasti environmentálnej informatiky.

Medzinárodná konferencia so zameraním na problematiku environmentálnych záťaží, ktorá sa bude konať v Bratislave 29. až 31. mája, je jedným z príkladov úspešnej implementácie projektu z Operačného programu Životné prostredie. Konferencia poskytne účastníkom unikátnu príležitosť na zdieľanie skúseností a perspektív v legislatíve a vynucovaní práva, nástrojov a stratégií členských štátov Európskej únie na riešenie problémov environmentálnych záťaží a kontaminovaných území.

Jún 2013 bude jeden z najbohatších mesiacov na významné podujatia. Svetový deň životného prostredia pripomenie SAŽP verejnosti viacerými aktivitami. Očakáva nás najväčšie environmentálne osvetové podujatie rezortu životného prostredia a to 19. medzinárodný festival filmov o životnom prostredí Envirofilm 2013, ktorý sa uskutoční od 3. do 8. júna súbežne v ôsmich slovenských mestách. SAŽP sa zapojí svojimi aktivitami v rámci festivalu do kampane Európskej komisie pre zlepšenie klimatických podmienok na svete, ku ktorej sa hlási aj Slovenská republika. Európska únia vyhlásila rok 2013 Európskym rokom obyvateľstva, a preto sprievodené podujatia festivalu budú zamerané na vzťah medzi budovaním mestského prostredia a kvalitou života jeho obyvateľov, na podporu nemotorovej dopravy, oddychových mestských zón, na recykláciu a využívanie druhotných surovín, na inovatívne technológie šetriace životné prostredie. Samostatným programom a prehliadkou

filmov pripomenieme verejnosti aj vyše štyridsaťročnú ochranu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva, osobitne v rámci tradičnej konferencie Krajina – človek – kultúra 20. výročie zápisu prvých troch lokalít kultúrneho dedičstva Slovenska do Zoznamu svetového dedičstva.

Životnému prostrediu v mestách sa bude venovať aj medzinárodná konferencia pod názvom Životné prostredie miest krajín V4. Jej cieľom je podporiť úsilie Európskej komisie implementovať tematickú stratégiu o mestskom životnom prostredí, predstaviť environmentálne programy EÚ a OSN s cieľom zabezpečiť obyvateľom miest kvalitu života s ohľadom na environmentálne, ekonomické a sociálne aspekty mestského rozvoja.

Na pracoviskách SAŽP sa v priebehu júna uskutočnia dni otvorených dverí, kedy pracovníci priblížia verejnosti poslanie a činnosť SAŽP. Aktivity, pripomínajúce 20 rokov pôsobenia SAŽP v spoločnosti a poskytovania environmentálnych služieb širokému spektru užívateľov, uzavrie slávnostná konferencia v deň založenia organizácie.

Pracovný život SAŽP sa však nezačína ani nekončí spomenutými podujatiami. Čakajú na nás nové výzvy, nové úlohy na rôznych úsekoch, akými sú napríklad dobrovoľné environmentálne nástroje – environmentálne manažérske systémy, environmentálne označovanie produktov, zelené verejné obstarávanie, zelené úradovanie. SAŽP sa bude venovať informačným kampaniam a celoživotnému vzdelávaniu v prevencii vzniku odpadu, ako aj v rámci environmentálne vhodného nakladania s odpadom. Ďalšími oblasťami sú ekosystémové účtovníctvo, otázky zelenej ekonomiky, zeleného rastu a ďalšie problémy podpory rozvoja našej spoločnosti a environmentálnej politiky. Hlavné zabezpečenie zeleného rastu pokladáme v čase súčasnej ekonomickej a finančnej krízy za najvyššiu aktuálnu tému.

Slovenská agentúra životného prostredia dokáže splniť všetky hlavné úlohy a dosiahne vytýčené ciele nasmerované k realizácii Programového vyhlásenia vlády SR, je dôstojným partnerom environmentálnych agentúr v ostatných štátoch Európskej únie a relevantných európskych inštitúcií – napr. ako partner v medzinárodných projektoch, dodávateľ služieb v rámci rozvojovej pomoci, spolutvorca a ovplyvňovateľ environmentálnych politik na európskej aj národnej úrovni. Pevne verím, že SAŽP jednoznačne potvrdí aj v ďalších rokoch svoju trvalú opodstatnenosť a perspektívu pri riešení stále zložitejších a závažnejších otázok starostlivosti o životné prostredie Slovenska v súčinnosti s partnermi Európskej únie i v globálnom rozsahu.

Ing. Dagmar Rajčanová
generálna riaditeľka Slovenskej agentúry životného prostredia